

Наш Лемко

РІК III.

Ч. 15 (63).

Львів, 1-го серпня 1936.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 3. Тел. 257-87.

NASZ ŁEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 3.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1 зол
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

До американських і краєвих прихильників Лемківщини сердечне прохання.

Як уже була про це згадка в українських часописах, відбулося недавно в одній дуже гарній закутині нашої забутої Лемківщини незвичайно важне церковно-національне свято. А саме дня 31. травня ц. р. в селі **Красна**, що лежить на самій границі короснянського й ряшівського повіту, посвячено угольний камінь під будову одноповерхового „Українського Народного Дому“, в яким крім театральної зали на 500 осіб знайдуть приміщення різні місцеві культурно-освітні та економічні установи.

Протягом червня поступила праця коло будови швидко вперед. За гроші, що їх зібрали й прислали досі місцевому будівельному комітетові свідомі національно односельчани в Америці, здреновано й осушено будівельну площу, положену в сусідстві гарної, мурованої церкви та введено мури будинку вже під дах.

З огляду на те, що на викінчення цієї національної твердині, ціллі якої є піднести культурно, освітню та економічно не тільки місцеве населення, але й сусідні українські села, потреба ще кілька тисяч золотих, місцевий будівельний Комітет звертається з гарячим проханням до усіх дорогих земляків в Америці й в краю допомогти йому негайно грошевими жертвами в цьому так важному ділі. Хай кожний, кому лежить на серці движення з занепаду нашої

При будові Українського Народного Дому.

загроженої Лемківщини, доложить свою цеголку до будови нашого Народного Дому, а імена всіх жертво-

давців запишуться золотими буквами не тільки в памятковій книзі, але й у вдячних серцях теперішнього населення і грядучих поколінь наших західніх окраїн.

Складаючи щирю подяку всім до теперішнім жертводавцям, просимо дальші пожертви слати на адресу: **о. Михайло Гайдук, Красна, повіт Кросно, почта Венглювка.**

Красна, в липни 1936 року.

За місцевий будівельний Комітет:

о. Михайло Гайдук вр., др. Юліян Налісник вр., др. Іван Зілинський вр.

Просимо всі українські краєві та американські часописи переддрукувати ласкаво цю відозву.

В **Перемишлі** перенесено тлінні останки 44 наших людей, переважно селян, арештованих за мниме москвофільство, зарубаних Мадярами 15. IX. 1914 р. на вулицях Перемишля, до спільної гробниці, поруч гробівця перемиської Капітули.

Статистика виказує, що найбільше крадежей і вломів буває саме в часі жнив і ферій, тому забезпечіть негайно своє майно від крадежі з вломом в

в Т-ві взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Культурний і господарський вплив кооп-тив на село.

Багато біди та горя витерпів український нарід, караючись у довго-вічній неволі. З упадком української держави, покинули рідний нарід його провідні верстви — інтелігенція, що йдучи по лінії найменшого опору, пішли служити у всрожий табор. Міщанство, обмежене й покривджене у своїх правах заклепилося в міських мурах, і змагалося як могло за свою кращу долю. Тягар національного і соціального поневолення впа-перш за все на українське село. Темна, безпросвітна селянська маса, підчинена необмеженій панській сваволі, привязана нерозривно до ріллі, в кривавому поті обрабляла панський лан, нагинаючи від ранньої зорі до пізньої ночі хребет під свист гайдуцького канчука. Український селянин зійшов до ролі скотини, якого „вельможне панство“ не звало інакше, як „бидло“; його вартість оцінювано як оцінюється вартість коня, чи корови, себто по його фізичній спроможності та працездатності. На українські села ненажерливою сараною злетіла жидова, росли мов гриби по дощі, коршми, в яких запивав своє горе обездолений, нещасний, нелюдський визискуваний мужик.

Та часи змінялися. Вісімнадцяте століття принесло зі собою нові кличі, нові доткрини, що привели цілковитий переворот в соціальной структурі світа та видвигнули соціальные питання як найважливіше з усіх життєвих питань.

З'явилися люди, що вийшли з народної гущі, переживши ціле народне горе, старалися віддати труд цілого свого життя, щоб піднести простолюддя з його тяжкого положення, вивести його на кращий шлях, поспішити його тяжку долю. Серед них зродилася ідея кооперації, як засобу, що двигнув би нарід з руїни. Гасло кинене мешканцями англійського містечка Рогдель, нашло належний відгомін, не тільки серед населення власного краю, але далеко поза його границями.

Та український нарід, погружений у безпросвітній темноті довгі роки стояв позаду того визвольного ходу інших народів. Щойно знесення панщини й кріпацтва та стихійне національне відродження принесло помітну поправу на краще. До світової війни наш край покритися густою сіткою культурно-освітних товариств та кооператив. Коли прийшли гарячі 1917—1920 роки, український нарід відчував у собі вже досить сили й снаги, щоб братися за здійснюван-ня свого найвищого національно-дер-

жавного ідеалу, братися за закріплення за собою права володіти своєю прагідною землею. Та замало було у нього тієї сили, щоб спростати такому великому завданні. Поко-наний на боці бою, насилу втиснений в чужий державний організм, не зне-вірився у свої сили ні в остаточну перемогу правди, і взявся мирним шляхом розбудовувати, поглиблювати й поширювати своє життя. Побідним ходом вперед пішла „Просвіта“, „Рідна Школа“, позаду них не осталась й кооперація. Перед тією останньою було широке поле до попису, бо переліг лежав досі облогом і треба було впертої й жертвенної праці, щоби на ньому посіяти пригоже зерно. Під сьогоднішню пору ми є наявними свідками великого небувалого зросту нашої коперації. Це наглядно стверджують останні загальні збори Центросоюзу, Ревізійного Союзу Українських Кооперативів і прочих, Кооперація охоплює ціле наше життя, вона створює своєрідний кооперативний гін, творить новий тип людини, що більше нову епоху.

Який же вплив кооперації на село? Кооперація впливає на село в двох напрямках: культурним і господарським. Кооперація вчить і виховує. Тисячі книжок і багато журналів, що їх висилають кооперативні центральні на село підносять його інтелектуальний рівень, будять у ньому інтерес і замилювання до читання, роздумування, застанови. Впарі з тим цілий штаб інструкторів дає належний вишкіл. Кооперація вчить село національної свідомості й дисципліни, а також національної солідарности.

Вона вчить ставити інтерес загалу понад інтерес одиниці. Вона плекає серед мас ідеалізм, безкорисність, викорінює матеріалізм і жадобу наживи. Важний також її вплив на побуджування підприємливості людей, впертості у стремліннях і послідовности.

Чималий також господарський вплив кооперації на село. Вона видерла село з жидівських обіймів, привела його до рівноваги, поставила на ноги. Тяжко запрацьований гріш українського селянина не неповне вже жидівських кишень, а лишається між своїми, які обертають його для народної користі. Що більше, кооперація дає селу змогу збувати його продукти, отже не лиш бере у його, але також і дає йому. Це у свою чергу має цей радісний наслідок, що село береться за управу таких продуктів, яких досі не маючи збуту, нікому навіть управляти не снилося, або ще не виплачувалося продукувати. Це зновже впливає на піднесення рільної культури, яка у нас незвичайно занедбана, щоби через кращу управу, випродувати як найбільше. Приплив гроша на село, передусім під сьогоднішню хвилю великої господарської скрути, причиняється до піднесення загального маєткового стану, а вслід за тим і життєвої стопи. Отже вплив кооперації на село є незвичайно додатний і тому кожний свідомий українець повинен уважати своїм обовязком і вимогою своєї чести як найбільше причинятися до її розвою. А поле до праці перед нею незвичайно широке й багато вона ще мусить зробити.

Присилайте допомогу українській дитині.

Українська промислово-торговельна установа „Центросоюз“ у Львові переслала Кружкові Рідної Школи в Сяноці допомогу в квоті 30 злотих на дитячі садки на Лемківщині.

Старшина Кружка Рідної Школи в Сяноці складає цією дорогою за щедрий дар „Центросоюзові“ сердечну подяку.

Так гарне діло, започатковане „Центросоюзом“, повинні піддержати всі українські установи й товари-

ства, зокрема „Дністер“, „Карпатія“, „Маслосоюз“, „Народна Торговля“, як також українські Громадяни Львова, які бажають добра українській дитині на Лемківщині. Врешті, ніколи ще не заходила така потреба допомоги, як у цім році, бо Кружок не має майже ніяких фондів на удержання садків, а веде їх цього року вісім у сяніцьким і короснянським повіті.

Взивємо всіх, що одержали „Ілюстровану Історію Лемківщини“ та „Українське весілля на Лемківщині“, щоби якнайскоріше старалися вислати належитість за ці книжки та не примушували нас слати окремі пригадки або упімення.

Франц Коковський.

Культурний рух на Лемківщині.

Лемківщина давним-давно втратила свій дійсний звязок із найближчою суцільною українською етнографічною територією, Східною Галичиною, — іще під кінець XIV-го століття. Підчас коли в Східній Галичині та на Волині були бодай сяті-такі проблєски державного самостійницького життя, коли Перемищину обороняв ще Детко, а Белзьке князівство воевода Дрозд, Лемківщина, а саме її західня частина, за Сяном, була вже під постійною польською владою. Під цією владою лишалася вона аж до розбору Польщі, а річ ясна, що ця влада навіть не старалася о-свідомити населення Лемківщини під національним оглядом, бо цеж було б проти її державницьких та національних інтересів.

По переході Західньої Галичини під австрійську владу, не було кому зайнятися Лемківщиною. Наша шляхта, бояри, а навіть міщани, попереходили в чужий табір. В самому Сяночі начислив я понад 30 українських міщанських родин, що продовж XVIII. ст. покинули свою національність і стали завзятими поляками. Нижче духовенство — це в переважній частині такі самі панцизняки, як і селяни, а ще багато цього духовенства бувало зі спольщеної зубожілої шляхти, що шукала прожитку для себе й своїх родин у тому „фаху“, тож не дивниця, що перші не могли нічого вдіяти, другі не чували на собі ніякого обовязку в

тому напрямі. Доходило до того, що перемиські єпископи, що до їхньої дієцезії належала й Лемківщина, публично виписували догани підлеглому духовенству, що воно не вмє навіть порозумітися з тими селянами, що їх має просвічувати та вдержувати в Христовій вірі. Значна частина духовенства та їх діти не розуміли навіть українською мовою.

Народне шкільництво на Лемківщині так якби не існувало, хоча австрійський уряд, а з ним і вища церковна влада настоювала на те, щоб оснувати шкльої та ширити просвіту між населенням.

Ці зусилля йшли намарне. Брак поміщень, а ще більше — великий брак учителів, та ще нерозуміння потреби освіти серед самого населення та нижчого духовенства, доводять до того, що на Лемківщині не існують майже школи, а де вони навіть є, там вислід праці майже ніякий. Учителі — це звичайно дяки, що й самі ледве вмєли читати та писати. Коли до цього пригадаємо ще, що цими народними школами майже ніхто не турбувався, що місцеві „домінії“ (двори) воліли мати в селі коршму, аніж школу або церкву, що саме населення, дуже вбоге, не могло оплачувати навіть дяка, що мав би вчити в селі, тоді зрозуміємо та зможемо пояснити собі цей страшний занепад усякого культурного життя на Лемківщині. (Д. буде).

—o—

ЯК У НАС ШАНУЮТЬ ДОБРОГО СВЯЩЕНИКА.

В дні 3. липня ц. р. Горожанна Велика прощала свого душпастиря Впр. о. Крилошанина Івана Качмара Недовго душпастирював о. Качмар в Горожанні, бо всего нецілі два місяці, але за цей короткий час успів здобути собі любов і привязання з боку всіх парохіян без виїмку. В суботу 3. липня зійшлася до церкви буквально ціла парохія і тут відправив о. Весоловський Службу Божу на інтенцію о. Крилошанина. Опісля попращали Його на приходстві представники місцевих установ, молодь і шкільна дітвора. Супроводжали свого дорогого пароха мало що не всі вірні ген далеко за село, віз, на котрому відїздив, прибрали гарно квітами, а сотки вірних з кінною бандерією відпровадили відїзджуючого аж до залізничої стації в Ширці.

Ще краще пращання зготовила о. Качмареві Лемківщина, де він трудився понад 20 літ. В неділю 10. травня урядили парохіяни Злоцького і сусідніх сіл пращальну академію в приходськїм садї в Злоцькїм при у часті численних мас вірних. Прибули люди зі Шавника, Ястрибика, Верховлі, Лелюхова, Лося, Ростокі, Нової Веси, Лабової, Крилиці, Поворозника і Милика. На академію зложилися пращальні бесіди і пісні, що їх відспівали хори поодиноких сіл. Слїдуемого дня о. Крилошанин Качмар відїздив зі стації в Мушині. Пополудні зібралося на стації понад 600 людей з поблизьких лемківських сіл і кінна бандерія в числі кількадесять їздців. Хор співав „многая літа“, а молодь закинула відїзджуючого квітами. Таку любов і признання здобув собі о. Крил. Качмар за свою ревну і чесну працю для Церкви і народу серед наших братів лемків. Зовсім іншими почуваннями дарять лемки тих, що кинулися жирувати на їх організмі, хоч на зверх хочуть уходити за їх провідників **Чужий.**

За „Українським Бескидом“ ч. 27.

Прегарні кольорові

образи до християнських хат.

Розмір образів 42×30 см.

1. Ісус-Цар, 2. Ісус-Пастир, 3. Ісус між українськими селянами.
4. Перше святе Причастя.

Ціна всіх 4-ох образів разом з поштовою оплатою 2.40 зл., 24 образів 12 зол. разом з поштовою оплатою.

Замовляти:

ВИДАВНИЦТВО „КРИНИЦЯ“

Перемишль, вул. Водна ч. 10.

НОВИЙ АПОСТ. АДМІНІСТРАТОР.

О. др. Яків Медвецький, ур. 7. 1. 1880 в Цвітовій, пов. Бучач, в багатій селянській родині. Один брат був парохом Білої коло Чорткова, другий є адвокатом. До гімназії ходив в Бучачі і Станіславові. Богословські студії кінчив у Львові і Відні. Висвячений на священника 7. 4. 1905 в Станіславові Преосв. Кир Григорієм Хомишином. Промованій на дра св. Богословія 6. 7. 1910 р. у Відні. Від 1. 9. 1910 р. дотепер був професором Старого Завіту, археології та мов старославянської і єврейської в Науково-богословськїм Заведенню в Станіславові. 7. 6. 1925 р. став соборним крилошанином при Єпископськїй Капітулі в Станіславові, 7. 7. 1927 р. крилошанином кустосом, 25. 11. 1935 р. домовим пралатом Його Святости Пія XI, а 25. 12. 1935 р. архидіаконом Еп. Капітули.

ЯК ЗА ПАНЩИНИ.

На фільварку біють селян.

На фільварку в Пядиках, пов. Коломия, діялися жахливі речі. Як за панщини гнали там наставники працюючих селян до роботи колами.

Цього панцизняного хліба, чи тих „панських жартів“ люди вже так натерпілися, що вкінці 18 дівчат і 9 мужчин кинули працю та пішли до старосва в Коломиї зі скаргою. На фільварку годували робітників гнилою фасолею. Лікар ствердив на плечах і раменах селян сліди побоїв. В одної дівчини були поранені плечі, в другої вискочила кість у лікті.

Зі Станіславова виїхав до Пядик інспектор праці, щоб на місці перенести слідство.

—o—

Всі письма й листи адресуйте:
„Наш Лемко“ Львів, Зіморевича 3.

Дитячий садок у Володзі, коло Динсва. Сидить п. М. Терепенко, провідниця садка й Впр. о. Теодор Марків, місцевий душпастир.

Новинки.

Польські жиди втікають з Палестини. Через пограничну стачію Снятин — Залуче приїхав чорний транспорт жидів з Польщі до Палестини, в скількості 310 осіб. Але одночасно вернуло до Польщі 200 жидів з Палестини. Видно там не так легко жити.

Пять українських гімназій на Закарпатті. З початком нового шкільного року мають відкрити на Закарпатській Україні п'ять державну українську гімназію. Так отже 400 тисяч закарпатських українців буде мати більше державних гімназій як сім мільонів українців у Польщі, яким по закриттю тернопільської гімназії осталися лише 4 державні гімназії.

Біблія в циганській мові. Ректор англійської мови в університеті ім. Томи Масарика в Моравській Берні переклав біблію на циганську мову. Незабаром появиться ця рідка книжка на книжковім ринку.

Дари з Америки вільні від мита Польський уряд видав розпорядок, що дари посилені зі Зєдинених Держав Півн. Америки для незаможних свояків у Польщі, вільні від оплати мита. Це відноситься до одягів, білля й конфекції (кращі річи як светери, краватки, шалики і т. п.), навіть зі штучного шовку й обуви. Кожний, що одержить дарову посилку з Америки, повинен виказати ся свідоцтвом незаможности перед скарбовою владою. Звільнені від мита річи не вільно продовж 2 років відпродувати. (За „Українським Емігрантом“).

Реклямації запропашеного багажу. Бувають деколи випадки, що багаж емігранта (куфри, валізки й другі пакунки) пропадає в часі ви-

ладування в пристані. Коли такий випадок зайде, пошкодований емігрант повинен негайно внести реклямацію в тій корабельній компанії, яка емігранта перевозила. У реклямації треба описати запропашений багаж. Найкраще реклямацію вносити за посередництвом Консуляту Р. П. Проволока навіть кількох днів утруднює переведення розшуку. (За „Українським Емігрантом“).

Осторога. У варшавських дневниках появилось оголошення якогось товариства з Сао Павльо в Бразилії, що воно уділює точних інформацій в справі еміграції до Бразилії за надісланням 7 злотих поштовим переказом. Перед цим остерегаємо кожного, що інтересується виїздом до Бразилії. Найкраще не кидати рідної землі! Одначе, як Вас змушують обставини до виїзду, тоді обовязково звертайтесь за радою до свого Товариства Опіки над Емігрантом у Львові, Вишневецьких 4, II. пов.

Наслідки жидівських кличів. У Крешовичах, біля Переворського, поліція придержала кількох типів, що намовляли людей до штрайку. Селяни хотіли відбити арештованих, та внаслідок того повстало таке, що на місці подій остало 4 убитих і 27 раних. Так то жидівсько-комуністична агітація мститься на невинних селянах.

В селі Висова, пов. Горлиці, запалився від іскри пекарської печиткацький варстат Евфимії Москаль. Огонь розширився на сусідні доми, та завдяки зусиллям пожежної сторожі та місцевого населення пожежу спинено. Всетаки згоріли три господарства.

Страшні спеки в Америці. У Зєдинених Державах уже від кількох

тижнів панують великі спеки, що спричинили величезні шкоди. В самім Ньюйорку досі згинуло від соняшного удару 500 осіб. В місті брак води до пиття. Звільняють сотки тисяч державних урядовців на час, шоби забезпечити їх перед соняшними ударами. Спеки спричинюють пожежі лісів, що горять майже в цілім краю, гине цілими стадами худоба. Страшенно потерпіли також і хлібороби, сотки тисяч фермерів опинилося в скрутнім положенню. Температура доходить до 40 ступнів Цельзія.

Помер за морем Степан Шурко, 63 літ. з Доброї п. Сячік, дня 7. трапця 1936 р. в Чикаго. В. Й. П.

Страй молочарів у Дуклянщині. Мешканці доокочичних сіл біля Дуклі перестали доношувати до міста молоко, бо їх страшенно жида використовували. От хочби взяти під увагу, що жида за 1 л. молока платили селянам 3 до 4 гроші. Отже з цього наука, що не страйк, але організація перед визиском може забезпечити наше село перед жидівською лихвою й використанням.

Спожиття хліба. Як виказують статистичні обчислення, найбільше споживає хліба Бельгія, а найменше Швайцарія. В Швайцарії припадає на одного чоловіка пересічно 130 кг. хліба на рік, а в Бельгії 275 кг. Спожиття хліба в Німеччині виносить 158 кг., у Франції 250 кг., в Австрії і Італії по 175 кг., в Англії 170 кг. та в Зєдинених Державах П. А. 165 кг.

В яких державних лісах можна пасти худобу? Влада видала недавно розпорядок про пашення худоби в державних лісах. Не можна пасти в молодих лісах нище 20 літ і в старих на 5 літ перед вирубом. Не можна також пасти на дуже стрімких узбіччах і на чисто піскових грунтах. В низових лісах не вільно пасти кіз і овець, а в гірських лісах заборонено пасти лише кози. Перед 1. травня і по 30. жовтня не можна пасти. За випас треба заплатити визначену через управу лісів плату.

Українець секретарем американського міста. З Америки повідомляють, що Юрій Жаткович став секретарем міста Пітсбурга, яке має півтора мільона мешканців. Походить, як відомо, із Закарпатської України, і є в Пітсбурзі відомим адвокатом та промадським діячем. Після війни був два роки губернатором Закарпатської України. Увесь час був у дружних взаєминах з українцями в Америці.

Через організацію до добробуту. Лише в організації сила народу.

Величаве торжество в Бонарівці.

У неділю на св. Петра й Павла обходило українське Товариство „Луг“ у Бонарівці, повіт Ряшів, величаве торжество п'ятиліття існування свого товариства.

Першою точкою в тім здвигі був похід Луговиків і Луговичок з читальні „Просвіта“ на лугову площу. Відтак голова Лугу П. Солтисік у своїй промові сказав про оснування й життя в Лузі та заохотив до дальшої праці. По цій промові Впр. о. декан Іван Ключас, місцевий парох відправив молебен.

Потім слідували чотири вправи Луговиків палицями та чотири вправи мішані Луговичок і Луговиків; до вправ пригравала своя орхестра. Відтак чотири вправи самих Луговичок хустинами й ритмічні вправи Луговичок до пісні: „Боже Великий, Єдиний“. Дуже гарно випали дві вєжі під командою, ставлені більшими й малими Луговиками.

Також танці „Запорожець“ і „Козак“ привітали численні учасники того торжества бурею оплесків. Пізніше п. посол Троян виголосив високопатріотичну й до глибини зворушливу промову про Луг і Січ з перед чотирьох літ — та про теперішнє значіння й потребу Лугів, коротко зясував про українські визвольні змагання та хоч „встоятись було годі“ — однак не пропала стрілецька слава та вона ніколи не пропаде, коли тут на окраїнах бачимо такий підйом духа. Свою промову п. посол закінчив заохотою та закликком до дальшої культурної праці.

По промові відспівали луговий гимн: „Ой у лузі червона калина“. По співі — дефіляда Луговичок і Луговиків перед представниками та похід до читальні.

У читальні друга частина торжества — академія. Тут під провідом Костя Лиска співав місцевий мужеський та мішаний хор.

Академію відкрив п. Василь Качмарський привітом учасників, згадав про минуле й теперішнє наше життя та згадав, що хоч всі тішимося таким великим поступом вперед і сьогоднішнім здвигом, однак треба тямити, що небагато нас тут — наче в оазі — на острівці, серед чужого моря, що в першу чергу треба нам всім єдності, згоди, любови, ми повинні себе взаємно шанувати як ока в голові та стояти під одним стягом, відкинути розбіжність думок і поглядів та йти до цілі одним суцільним нерозривним шляхом. Свою палку та гарно обдуману промову закінчив п. Василь Качмарський сло-

вами церковної пісні: „Боже, вислухай благання. В єдності сила народу, Боже єдність нам подай..“

На академії забирає голос делегат з королівського Вороблика п. Степан Вархоляк, що передає Бонарів-

„Гей, долиною гей, широкою..“

чанам привіт від Воробличан і від „Нашого Лемка“.

Вкінці в читальні „Просвіта“ відбулося спільне прийняття всіх гостей і делегатів, з рамени Лугу, місцевого жіноцтва та п. Ярослави Ключас. В часі вечорі, що дуже весело кілька годин продовжувалася, два рази говорив п. посол та п. Качмарський. В міжчасі співано різні пісні та час сходяв весело серед дружньої балячки.

Слід згадати, що о. декан І. Ключас заохотив зібраних до добровільної збірки на вдови й сироти по УСС, на що зібрано понад 16 зол. Вкінці

Голова Лугу п. Солтисік подякував всім за поміч при улаштуванні торжества — в першу чергу Впр. о. деканові І. Ключасові та його Вп. дружині, яким відспівано многолітствіє.

З околиці були як гості, або делегати: з рамени Української Пар-

ляментарної Репрезентації п. посол Троян, з Красної п. др. проф. Іван Зілінський, Впр. о. М. Гайдук і пп. інж. Газдайко та Іван Левко — з Сянока делегат з рамени філії „Просвіти“ п. Петро Венгльовський, зі Стрижева п-ство Білинські, з Опарівки Впр. о. кат. П. Осолінський, з Ванівки Впр. о. А. Цолта, п. Кардашенко та промадяни з Чорнорік і п. Маркович, з Яблониці Впр. о. М. Горошко, п. Бенько; делегат з Вороблика п. Степан Вархоляк, з Комборні п. В. Ярош, врешті пп. Стецик Гопей М. і Микола Осідач з ріднею.

Учасник.

ПИСЬМО З АМЕРИКИ.

Передруковуємо без змін цінного листа від Вп. Добродійки Юлії Кучерової, дружини гр. кат. Отця пароха в Кернедж Па.

„Хвальна Редакції „Нашого Лемка“! Попало мені до рук пару чисел Вашого часопису „Наш Лемко“. По перше — це дуже гарна назва тої газетки, по друге — якщо ця газетка булаб виходила не доперва третій рік, а трийцятий, то Лемків ніхто не перевищив би в їх національній свідомості. А так то вони людьми забуті, — Богом ні, бо удинокі Лемки ту в Америці, що своєю працею побудували багато церков та при них численно держаться.

„Якщо до того малиб вони цю національну свідомість, якою їх кормить тепер „Наш Лемко“, то вони були би найкращими синами Українського Народу. Не даром п. Михайло Дудра сказав на одному зі своїх відчитів, „що Лемко раз освідомлений, ніяка сила його не поборе“.

„Та хоч я Подолянка, бажаю „Нашому Лемкові“, щоб заходив до лемківської хати й отвирав незрячим очі, але також нехай зайде до всіх Українців та познакоMITЬ їх ближче з Лемківщиною, що найдальше висуне на захід.

„Тому, що й в Кернеджі живуть Лемки-Українці, я заохотила та приєднала кількох передплатників для „Нашого Лемка“.

„Вкінці бажаю Редакції якнайкращого успіху та шлю поздоровлення з Америки

Ю. Кучерова“.

Від Редакції: За ввічливу поміч і поширення нашого часопису складаємо цією дорогою Високоповажаний Добродійці Юлії Кучеровій щире подяку; хай цей шляхотний примір заохоче других до пильного наслідування, зокрема цих, що з Лемківщини, тоді дійсно Лемківщина ставеться найкращою закутиною українських земель.

ГЕОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК.

Буркат, потік впливає в Корчині в лісі, з лівого берега прибирає струмок **Ольшинку** та вливається до **Смердючки**, притоки Вислока.

Бистра, річка бере початки з села Шальової та Бистої, довга на 1 мило; вливається до Ропи при **Оленій Гові** (686 м.).

Бунари — Вижні, Нижні — села в Грибівщині, серед високих гір, вівсяна рілля, в долі чегка, урожайна. Цілий простір села 2.025 моргів.

Вапник, гірський потік, довгий 4 км., притока **Лімниці** (доріччя Попраду), бере початки у стіп гори Порховатки (1005 м.), вливається до Лімниці на поземі 750 м.

Вапнянка, джерельний потік, плине похилою долиною на північний захід з висоти 600 м. та по 4 км. бігу на висоті 383 м. (який великий спад — чудесний до використання водної сили!), пониже Великої Мадчини вливається до **Лібушанки**, що з правого берега лучиться з Ропою.

Вара, дочерне село Глудна, в Березівщині, з деревляною церквою Воздв. Ч. Хр., зб. 1889 р., положене на лівім березі Сяну, на північ від села Ніздрець, при устю потоку **Іздебки** до Сяну. Через село веде мурована дорога до Динова (7.5 км.). В лісах копальні ропи Вара межує від півночі з Невісткою, Іздебками, від заходу з Глудним, а на полудні з Ніздрецьом.

Варадка, українське село на Закарпатті, з грекокат. церквою в шарішській окрузі.

Великий Крачівник, гірський верх (718 м.) в селі Лелюхів (біля Мушини), над потічком Смереком.

Відранська Вода, ліва притока Лаборця, плине з **Викової долини**, від межі Галичини, що становить просмик між долиною **Бистрого Потока**, лівобічної притоки Ославиці. Від північного сходу окружає узгір'я **Магури** та біля Межилаборців переходить у широку китловину та впадає до ріки Лаборця.

(Продовження буде).

СОНЦЕ ВЖЕ СХОДИТЬ.

Сонце вже сходить, роса згинула;
У лугах трава допіла.

Коні булані іржуться...

Станьмо всі, як один муж —

Сідлаймо коні, шаблю в руки —

Прапор золото-блакитний;

В ряд ставаймо дружньо.

Шаблі з іржі час обтерти —

У степі широкім погуляти,

Не даймо братам у московських кайдах умерти.

Вперед з прапором за волю!

Степан Савчишин.

ЗА 26-ТИЙ СНІП.

Ганебний вчинок!

Українські часописи подають, що власник двора в Будинині (Белзька округа), Райсс, спровадив на час жнив 42 селян, жінок і мужчин, зі **села Смільник**, повіт Лєсько. Закон трактовано їх до праці на таких умовах:

Праця від досвіта до пізнього вечора за 26-тий сніп! Дорогу платить двір, **але... за те кожний робітник має скосити два морги даром!** Той, що заключив умову з власником в імені заробітчан, бере від них по 3 (три) злот.

Дальше через Белз переїздила партія селян (38 людей) на час жнив до села Угринова, повіт Сокаль, з **села Ославиці**, повіт Сянік. Умови праці: **косять за 25-ий сніп! На рахунок коштів подорожі кожний має скосити по півтора морга. Провідник бере по 2 зол. від особи.**

Чи гірше було за панщини?!

Хто тоді, як не самі двори, підготовляють пригожий ґрунт комунізму?!

Нове „послання“. В Риманові Живцю видав о. Полянський своє послання, писане до українських священників чудернацькою етимологією та перепечатане відтак вже фонетикою. З цікавим змістом того „язичія“ поділимося з нашими читачами в черговім числі. Покищо зауважимо, що о. Полянський робить нагірку на священників Українців. У риманівському деканаті скинув зі становища декана тепер Українця Впр. о. М. Величку, а установив кацапа. Егеж! — о. Полянський дійсний член ради для береження чистоти віри й обичаїв (масцохівський титул!).

Пожар у селі Синів. Кажуть люди, що з пімсти хтось підпалив у долішньому кінці Синева одну хату. Вогонь поширився скоро на сусідні господарські будинки та жертвою цього нещастя впав наш свідомий передплатник Олекса Кіляр, що ледви з ріднею постиг втечи з вогню, бо пожар нагло захопив його хату та ще до того була пізня ніч. Знаємо, що громадянин Олекса Кіляр має в Америці рідню, тому цею дорогою в його імені клячемо — **поможіть у нещастю брати в Америці (Василь Прокопик, Арнолд, Па.).**

Згоріло господарське добро. Дня 8. м. м. коло години 10-тої вечером загорілась з невідомих причин стодака Андрія Дубяка в селі Дубне, мушинської волости, новосандецького повіту. Пожар знищив сім госпо-

дарств — хати, стайні й стодоли, худобу врятували. До гашення пожару приїхали сикавки з українських сіл Чехословаччини, саме з Руської Волі, Обручного і Ленартова. Шкоди дуже великі. У минулому році в Дубнім град знищив усі плоди, а цього року сім господарів остало без даху над головою.

Дві великі афери викрили тепер у Польщі: сестра пок. міністра Перацького, Ванда Паралевич, жінка президента окружного суду в Кракові, поповнила низку надужить. Вона брала хабарі за аванс та різні судові справи. Знов у Львові в Центральній Ремієничій Касі Шпінетер і тесть його презес Паммер поповнили великі зловживання.

У Франції вибухли нові страйки. Загально страйкує ще 200 тисяч робітників.

Світ божеволіє, культура запоганюється. У большеві статистика виказує, що в 1934 р. в містах було 573.593 уроджень і 374.935 штучних усунень плоду у вагітних жінок. Знову на селах було 242 тисячі уроджень і 324 тисячі штучних усунень плоду. У самій Москві 1934 р. вродилося 57 тисяч дітей, а 154 тисяч жінок штучно усунули плід. Нема що, гарні порядки; та це все наслідки жидівського панування й безбожництва.

Жиди їдуть до Палестини. В місяці червні ц. р. виїхало з Польщі до Палестини 795 осіб. Як бачимо, то арабські заворушення не відстрашують жидівських емігрантів.

КОГО БОГ ХОЧЕ ПОКАРТИ, ТОМУ РОЗУМ ВІДБЕРЕ.

До грекокат. церкви в селі Креців, біля Волоської Тураві, належать ще присілки: Воля Крецівська, Ляхава й Пили. Та від віків тут звичайно так діялося, що люди себе поважали, шанували свої переконання та разом сходилися в домі Божім на Богослуження. Також дбали про належні прикраси й оздоби церковних образів та придержували взірцевий лад і порядок в Домі Божім.

Щойно цього року не подобалося солтисові Б. (хоч він подає себе за дуже розумного), що наші дівчата прибрали образи цвітами й золото-блакитними лентами — то ж „пан“ солтис сказав, щоб собі такі образи сховали до хліва, а сам припняв собі до спини жовто-блакитну кокарду та ходив довкола церкви та гукав некультурні слова. Ех, пане Б., вашій глупоті не дивуємося, але таки час бодай на старість піти до голуби по розум! Та не робити з себе страхопуда.

КУЛЬТУРНО - ОСВІТНЯ ПРАЦЯ В УКРАЇНСЬКИХ СЕЛАХ.

В селі Негрибці та Волі, березівського повіту, урядила місцева читальня „Просвіта“ концерт у 20-ліття смерті Івана Франка. Вступне слово про цього Великого Сина України виголосив Володимир Бак та в рефераті зясував діяльність Франка на службі ідеї. Простору саю читальні заповнили самі члени, та по концерті всі вдоволені й піднесені на душі розходились до своїх хат, щоби бодай в дечому наслідувати цього Великого Сина Народу в ідейній творчій праці для добра нації.

Незадовго по концерті приїхав до Негрибка др. Ільницький, голова філії „Просвіта“ в Бірчі та заохотив зібраних у читальні „Просвіта“ місцевих громадян, щоби узялися до будови власного Народного Дому. У своїй річевій промові др. Ільницький вказав зібраним, яке значіння Народного Дому в селі, твердині просвітньої праці, пояснюючи це значіння ще й тим, що на просторі діяльності філії „Просвіта“ в Бірчі, побудовано цього року читальняний дім у Пятковій, Котові та Маляві.

Дай Боже, щоби й в нашій Лемківщині будували в кожному селі Народні Доми та щоби якнайбільше находилось таких ідейних громадян, як др. Ільницький, що не лише не лякався їхати поверх 18 км. серед такої спеки, але також заявив, що допоможе при будові Народного Дому й морально й матеріально. Памятаймо отже, що лише в своїй хаті — своя правда.

В. Присташ.

Відкриття діяльності читальні „Просвіта“ в Семушовій.

Вже рік минув від часу, як у селі Семушова запечатало сяницьке староство читальню „Просвіта“. Волосний війт з Мригорода опечатав все майно читальні й „Народний Дім“. По році пішов голова читальні Михайло Черпиняк до староства в Сяноці, та по вказівкам референта вніс прохання на відчинення дому й передання майна читальні до дальшого покорикування. На прохання внесене 3. червня ц. р., староство видало вже 9. VI. ц. р. наказ волосному війтові в Мригороді, щоби зняв печатку з „Народного Дому“ та передав ціле майно місцевій читальні „Просвіта“ до дальшої діяльності. Слід згадати, що читальня „Просвіта“ в Семушовій це перша культурно-освітня клітина в тутешній окрузі та, що нарід дуже сучасав за освітньою працею, яку тепер свідома молодь і старші поведуть зі здвоєною

енергією. Вкінці годиться також додати, що в члени читальні треба приймати все лише таких, що дійсно мають на меті освітню чесну працю; тоді ніхто не буде мати притоки до припинювання або опечатання діяльності читальні. — (В. П.).

РАБЬСКА ПАНЩИЗНЯНА КРОВ НЕ ПРОВЕЛАСЯ.

У селі Гути, коло Поруб, тамошні жидки винаймали собі льокаль в домі читальні „Просвіта“ на танці за 10 золотих. Але тому, що це насіння все хитрує, спросили деяких менше освідомлених хлопців і дівчат на забаву з танцями, щоби запрошені за білетами покрили видаток на салю. Але цьому дуже не дивуємося, бо жидки на чотирьох ногах, а деколи шпотяється, — тож і гаряча кров танцюристів загнала їх на жидівську забаву (дехто сміється в селі та каже — не знати, чи такий „танцівник“ їв дещо більше на сніданок крім печеної бульби, а на танці гроші мусять бути, хочби з під каменя!) — одначе, що шукав на цій жидівській забаві місцевий крамар і дві пані інтелігентки (впрочім дуже діяльні!). Гей, гей — просвітяни — чи Ви не чуєте, як наші Брати танцюють на жидівських забавах під большевиками, де мільони вмирають з голоду, або під такі жидівські скрипки манджають другі мільони в большевицькі тюрми й на Соловки, звідки немає повороту? Не чуєте цього? Чи рабська душа ще не проснулась у Вас? А хто чищить наші родини таки тут? Кому треба міських фаталашків, чи це не жидівська жадібна рука? Хто держить у темноті наші села та в неволі економічної нужди? Ви цього не бачите та братаєтеся з жидами?

Ще одна замітка для пача голови читальні. Знаємо, що кожній читальні треба грошей, одначе не розуміємо, чому якраз у цей спосіб пан голова рятую положення читальні. Чи не краще таки на власну руку улаштувати вечір з танцями, або виставу, концерт, чи пак забаву, та зібрані гроші призначити на дохід читальні. Врешті, як виглядає Ваш протокол панове Виділові — там виразно написано, що нікому не буде випускати салі, — а що діється?

Памятайте та на кожному кроці пригадуйте собі, що на нас другі дивляться, тому не приносім ганьби собі та на будуче вистерігаймося таких потягнень, що не приносять нам чести. — (Просвітянин).

**Поширюйте наш часопис
і присилайте дописи!**

ПРИВІТ І ПОЗДОРОВЛЕННЯ З КАНАДИ.

Щиро-сердечне поздоровлення та гарячі побажання усього найкращого з далекого заокеанського краю — Канади шле Високопреподобному й Всесвітлійшому Отцю Візитаторови, крилош. Іванови Качмареви, Впреп. о. кан. Василеви Смолинському, Впреп. о. декан. Степанови Корнові, Впреп. о. Шумилсови, Впреп. о. кан. Федорякови Антонови, Впреп. о. декан. Евстахіївчи Хархалісови, Всеч. о. Вас. Хробокови, Впреп. о. канон. Петрови Хоминови (ред. „Ниви“), Вп. Панові Юліянсови Тарновичеви, редакторови „Нашого Лемка“, Високоповажаним панству Филиповичам в Новім Санчи, пп. Іванови Савчакови, Л. Кобанійови, П. Трускавецькому, Костеви Барновському, Ів. Грабсови, паннам Емілії та Олі Мілянич (в Злоцькім) та дорогим і ніколи незабутим бувшим парохіянам в Матієвій, Складистім, Ростічках і Чачові та бувшим парохіянам в Злоцькім, Щавничку і Ястрабику, молодіжи в Злоцькім, Матієвій, Лосім і Новій Веси, а в особливій мірі сердечно благословить і жєлає премногих ласк Божих шкільній дітворі в парохіях Матієва й Злоцьке, яку так дуже любив

о. Іван Тилявський.

Від Редакції: На днях одержали ми обширного листа з Канади від Впр. о. Івана Тилявського, що обняв по приїзді до Канади греко-кат. парохію в Реджайні — столичному місті провінції Саскачевану. З належною подякою поміщуємо надіслані привіти та поздоровлення, та за них в імени Всіх Впр. Отців і других широко Впр. о. І. Тилявському дякуємо, та просимо ніколи про нас не забувати.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Андрій Качуряк, син Михайла в Суров. Полянах, має заплачену передплату з Америки по кінець 1940. р.

Вп. Іван Савчак, дяк в Матієвій: має заплачену передплату від Впр. о. І. Тилявського з Канади, Боже запласть.

Вп. Андрій Бобер, Канада: Передплату одержали. Щиро Вас здоровимо

НОВІ КНИЖКИ.

Др. Фр. Коківський: **КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ**, 1936 р. з 6-ма знімками. Ціна 50 гр. Видання Музею „Лемківщина“ у Сяноці ч. 1. сторінок 15.

Петро Паращин: **ДАЙТЕ ДІТЯМ ХАРАКТЕР**. (Що значить мати характер). Львів 1936. Ціна 10 гр., ст. 15

Аркадій Животко: **УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ В ПОГЛЯДАХ РОСІЙСЬКОЇ ДУМКИ**, 1936. Відбитка з „Нашої Культури“ 1935—1936 рр.

ПЕРЕВОДИМ ЗБІРКИ НА НАРОДНІ ЦІЛИ.

Дня 23. червня ц. р. відбулося в Кракові весілля Онуфрія Мальцівського з Софією Ковалівною, свідомих громадян і членів філії „Відродження“ та філії „Просвіта“ в Кракові. Весілля відбулося без алкоголю, серед веселого та милого настрою. При кінці весілля присутній гість Михайло Сквіртнянський, скарбник філії „Відродження“ в Кракові, звернувся до весільних гостей з закликом зложити добровільний даток на пресовий фонд „Відродження“. Зібрані з великою охотою зложили на його руки 6.80 зл., які М. Сквіртнянський переслав до самотнього Українського Товариства „Відродження“ у Львові.

Це перша збірка при такій нагоді в Кракові, тому треба з цього похвального діла радіти, бо шлях до кращого нашого майбутнього веде через рідні установи. Тож звиваємо всіх Відродженців і всіх свідомих громадян на Лемківщині, щоб при кожній нагоді пам'ятали про рідні установи та збирали гроші на народні цілі, зокрема на піддержку самотнього Українського Протіяльког. Тва „Відродження“ у Львові, що взяло на себе тяжкий та відповідальний обов'язок двигнути Українських Нарід з вікової неволі алкоголю й нікотини.

Відродженець.

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Львів, ул. Зіморевича ч. 20/22.

поручає мила власного виробу до прання й миття з запахом, мило тоалетозе (тройкий формат), мило до голення; митки з власній наливальні. — Занимається експортом: яєць, беконів, фасолі заграницю. Має на складі: штучні погної, насіння, господарські машини і приладдя. — Всі українські Кооперативи на Лемківщині робить замовлення тільки в „Центросоюзі“, Львів, Зіморевича ч. 20/22.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“, здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“ і солодової кави „ЛУНА“, вироб в

Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів XV., вул. Церковна 2.

Купуйте тільки

найкращі шевські кілки
ДЕНДРА

фабрика

у

Львові

вул.

Потоцького

ч. 58 а.

Замовляйте й всім поручайте

„ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ ЛЕМКІВЩИНИ“,

що має 288 сторінок друку, 3 карти та 125 ілюстрацій — в ціні три зл. за один примірник — для закордону 1 ам. долар або рівновартість

й „УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНИ“

також з ілюстраціями на 68 сторінках друку — в ціні за один примірник 50 гр. — Замовлення слати до Адміністрації „Наш Лемко“, Львів, Зіморевича 3. — На поштову оплату долучити 50 грошів.

ДЛЯ НАУКИ Й РОЗВАГИ.

Здибалися на дорозі Іван і Данило.

— Що нового? Що нового? Як там ваше діло?

Бачить Іван у Данила пляшка визирає.

— Що несете у пляшці? — Данила питає.

— Та от трохи шпіритайки, горло закрופити. Ото час тепер настав вже — що й не говорити!

— Шож то, куме, лихі й такі сердиті? Чи не тою ногою з ліжка стали — чи жінкою биті? Чи це сон лихий приснився, чи може що злого — Вам притрапилося сьогодні? Розкажіть, небого.

Плюнув раз Данило, другий і рече сердито:

— Чи хтось таке чув то давно, чи слухав нібито, щоб такі порядки стали на хрещенім світі, щоб за гроші шпіритайки продати не хотіли? От приходжу я вам зрана в ту кооперативу, кажу: „вляйте шпіритайки, най випо щасливо“.

— А де там мені якийсь шмарок з землі підірвався, мені газді поважному, в очі засміявся: „Не продаем шпіритайки — нема тої трукти. Все дістанете, та того не продаем тутки. У нас мило, шварц і коси, книжку дістати можна, товарів — нівроку досить, хата не порожня. Якби мали — не продалиб це нещастя кляте, що з людей свиней потворить, жебраків з багатих. Не продали би й за гроші, хочби солені. Киньте ліпше у кут пляшку, що держите в жмені. Та соромтесь всього люду пити шпіритайку.“

— І давай щораз гостріше, а далі за лайку. А я йому: „Як за гроші, за мої криваві, шпіритайки не продаєте? От люди лукаві! Не буду я вас просити; я до Ицка піду. Не буде тут, у вас мого вже ніколи сліду. Ицко добрий, поспитає — чого тобі треба, і без грошей поборгує, як нема їх в тебе.“

— Тріснув я дверима щосили, пішов селом доли. От вам пляшка шпіритайки, є пити доволі.

І вдоволений по пляшчині вдарив він рукою.

— От, вам, куме, жить не можу без того напою. Гей, минули тії часи,

що то були давно, як то люди записувались — й явно й славно. І ніхто тобі, бувало, і слова не скаже. Пий, скільки душа бажає. Хоч топися враже! А тепер не тії стали, прийшли часи марні. І за гроші дати не хочуть. Хай то перун шарне! Чорт би взяв такі порядки, що тепер настали. Бодай були не родились, що їх нагадали. Вигадали якусь школу й якусь Просвіту. Пощо людям того дива? Пощо того світу? — Але тепер прощайте, бо вже мушу в хату. Зайдіть колись, поговоримо при чарці багато.

Поволікся. Іван стояв на дорозі хвилю, щось кивав головою й сплюнув на мило. А я стояв коло грушки, у саді за плотом, слухав, що вони говорять й подумав потім: що не буде гаразду в нас, ні щастя не буде, доки у нас не минуться ще такі ось люди. Доки пропивати будуть кривавицю свою — світу — гуньча лишати за ту чарку дитячого напою. О коби вже їх не стало на нашій землиці, то щасливий тоді був би Ваш Юрко з Клопінці.

ДРІБНІ ВІСТІ.

Злучені Держави. Ньюорський відділ Комітету Оборони Лемківщини відбув збори, на яких рішено м. ін. посилити заснування таких відділів по всіх громадах. — 19. квітня джерзиситська громада влаштувала свячене для 400 гостей в саях місцевого Народнього Дому; між приявними були оо. духовники з околиці і провідники організацій; на ВСН в Стемфорді зібрано 35 дол. — В громаді Рочестер, Н. Й. о. М. Марків ЧСВВ мав 8-днівну місію, яка кожного вечора стягала масу людей навіть з околиць.

ПОСМІЙМОСЯ КАПКУ.

- Чи ти спиш по обіді?
- Рідко...
- Чому рідко?
- Бо я рідко їм обід.

У готелі.

- Як вам спалося? — питається владститель готелю гостя.
- Зле. Я спав на забитій блосі.
- Ну, то всетаки спокійно.
- Але-ж ні, бо на похорон небіжки, прийшло зі сто інших блох.